

HSE-II MODEL EXAMINATION 2011-2012

Marks-80

Time-2.30 Mts

निर्देशाः-सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

उत्तरलेखनात् पूर्वं प्रश्नान् प्रश्ननिर्देशान् च सम्यक् पठत ।

प्रश्नवाचनाय 15 निमेषाः अधिकतया कल्पिताः

1. अधः प्रदत्तं श्लोकं सम्यक् पठत ।

प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

(Score:5)

सावतीर्यं नभसो निशाचरी गूढमेव निषसाद कुत्रचित् ।

सा च सुप्त इव लक्षिते सुते स्वापमाप सरसीरुहेक्षणा ॥

1. सावतीर्यं नभसो निशाचरी—निशाचरी का ?

2. निद्रा इत्यर्थे प्रयुक्तं पदं किं ?

3. अस्मिन् श्लोके विद्यमानं ल्यबन्तम् अव्ययं चित्वा लिखत

4. अस्य श्लोकस्य आशयं स्व वाक्यैः लिखत

2. 'वपुषा केवलमावयोर्हिभेदः' इदं वाक्यं केन कं प्रति उक्तं ?

(Score:2)

3. सूचनाः अनुसृत्य कृष्णेन कृतं पूतनायाः वधं वर्णयित्वा

लघूपन्यासं लिखत ।

(Score:8)

सूचनाः- पूतनायाः आगमनं, गानश्रवणं, कृष्णस्य स्तन्यपानं,

गोपानां आगमनं तेषां विस्मयं च ।

4. सूचनाः अनुसृत्य आस्वादनटीकां लिखत ।

(Score:4)

तदेषु नैकोऽपि भुवं गतो मे शक्नोति कर्तुं प्रतिकूलभावम् ।

महीयसः किं घटते परागः समीरणस्याभिमुखं प्रसक्तम् ॥

सूचनाः- श्लोकस्याशयं-औचित्यं-पदप्रयोगचारुता

5. यशोदायाः गानं एकया खण्डिकया प्रतिपादयत ।

(Score:4)

6. कोष्टकात् उचितम् उत्तरं निर्धार्य लिखत ।

(Score:5)

- 1.) कृष्णस्य अपरं नाम किम्? (मधुजित्, पार्थः, वृकोदरः)
- 2.) श्यामो युवा कस्य वर्णनमिदम्? (अर्जुनस्य, वासुदेवस्य, दुर्योधनस्य)
- 3.) सुचिरं तस्य सुमङ्गलानि दध्यौ-क? (कंसः, नन्दगोपः, श्रीकृष्णः)
- 4.) काञ्चुकीयस्य नाम किम्? (विजयः, बादरायणः, देवदत्तः)
- 5.) अन्त्यं ऋणं किम्? (देवऋणं, ऋषिऋणं, पितृऋणं)

7. युष्माकं सहोदर्याः विवाहं प्रचलति इति संभाव्य तस्मिन् भागं कर्तुं युष्माकं

सुहृदं प्रति लेखमेकं लिखत।

(Score:6)

8. 'सर्वं खल्विदं ब्रह्मा'। अस्मिन् वाक्ये अव्ययपदं किं ?

(Score:2)

9. दूतवाक्ये वर्णितं कृष्णदुर्योधनयोः संवादम् अधिकृत्य एकम् उपन्यासं लिखत।

(Score:8)

सूचनाः-कृष्णस्य आगमनं-सन्देशज्ञापनं-दुर्योधनस्य वितर्काः-
कृष्णस्य प्रतिवचनानि-विश्वरूपप्रदर्शनं

10. अधोनिर्दिष्टेषु श्लोकेषु भवतां इष्टतमं श्लोकं कम् इति सकारणं लिखत।

(Score:4)

- 1) लब्ध्वा निधानं न तथा दरिद्रो गतिं समासाद्य तथा न पंगुः।
तथा न चान्धो दृशमाप्य हृष्येत् यथाप्तकपुत्रस्स जहर्ष नन्दः॥
- 2) सन्दिह्यमोहाद्वसुदेववाक्यं मयाप्रमाणाकृतभूतवाचा।
हता कनृशंसेन सुता भगिन्याः तेनाविलं मे हृदयं यशोऽपि॥
- 3) सरसिरुहवने गतेऽपि निद्रां कथमिव ते नयानांबुजे विनिद्रे।
श्रुतिपरिचयशालिनोऽहि कर्म स्वजननिवेषितमेव शंश्रयन्ते॥

11. चतुर्णां नाटकसंकेतानां लघुटिप्पणीः लिखत।

(Score:8)

- 1) नान्दी 2) सूत्रधारः 3) काञ्चुकीयः 4) नेपथ्यम् 5) भरतवाक्यम् 6) स्वगतम्

12. अधोलिखितं गद्यभागं प्रादेशिकभाषया अनुवदत।

(Score:5)

महाकविः कालिदासः विश्वसाहित्यमण्डले समुन्नतं स्थानम् अलङ्करोति।

भारतीयाः कालिदासं कविकुलगुरुः इति स्मरन्ति। पाश्चात्याः तं
“भारतीयशेक्सपियर्” इति बहुमन्यन्ते। सः विक्रमादित्यमहाराजः सदस्यः इति
प्रसिद्धिः। कालिदासस्य उत्कृष्टरचना अभिज्ञानशाकुन्तलं भवति।

13. अधो लिखितानि वाक्यानि संस्कृतभाषया अनुवदत। (Score:3)

1. അദ്ധ്യാപകൻ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.
2. വ്യക്തതയില്ലാത്ത ഇലകൾ വീഴുന്നു.
3. ഭഗവാനോ നീ എവിടെ പോകുന്നു ?

14. प्रदत्तं श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। (Score:4)

- नभसो भूषणं चन्द्रः नारीणां भूषणं शीलम्।
पृथिव्याः भूषणं राजा विद्या सर्वस्य भूषणम्॥
1. नभसः भूषणं किम् ?
 2. नारीणां भूषणं किम् ?
 3. राजा कस्याः भूषणम् ?
 4. सर्वस्य भूषणं किम् ?

15. अधः प्रदत्तस्य श्लोकस्य गद्यक्रमं लिखत। (Score:4)

- प्रातः प्रलम्बप्रमुखानमात्यान् सर्वान् समाहूय स भोजराजः।
सविभ्रमप्रेरित दृष्टिदत्ते स्थाने निषण्णानवदत् विनीतः॥
- प्रातः सः.....सर्वान्.....समाहूय सविभ्रमप्रेरितदृष्टिदत्ते
स्थानेविनीतः.....।

16. अधोलिखितं श्लोकांशं पठित्वा तस्मिन् सूचिता कथा लिखत। (Score:6)

वने पतृव्यो मृगयाप्रसङ्गतः कृतापराधो मुनिशापमाप्तवान्।

**17. अधोदत्तां खण्डिकां पठित्वा क्त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्तपदानि
विविच्य लिखत।** (Score:5)

- अध्यापकः पुस्तकं दृष्ट्वा श्लोकम् आलपति। छात्राः तत् आकर्ष्य अनुकुर्वन्ति।
अन्ते अध्यापकः छात्रान् सङ्घरूपेण आलपितुं निर्दिशति।

18. अधोदत्तं वाक्यं यदा-तदा उपयुज्य परिवृत्य लिखत। (Score:2)

ध्वान्ते दिशां चक्रवालं रुन्धति सति केनापि किमपि व्यक्तं न अवेदि।

Prepared by Ernakulam Cluster